

CASER

SELVSTENDIG LIV

CASE 1

Teknologi & selvstendigjøring

CASE 1 -Teknologi og selvstendigjøring

Mitt navn er Silje, jeg er 23 år. For 6 år siden ble jeg lam fra nakken og ned i en ulykke, men kan bevege armen litt. Jeg har et vedtak om brukerstyrt personlig assistent (BPA) hver dag, hele døgnet, og bor i en leilighet jeg leier av kommunen. Hadde boligen vært bedre tilrettelagt fysisk og teknologisk for meg så hadde jeg ikke trengt å ha så mye hjelp av assistentene. Jeg skulle ønske jeg var like selvstendig som jeg var før ulykken. Jeg har lyst til å dusje når jeg vil, være med å lage maten jeg skal spise, mm. Det jeg savner aller mest er å sende meldinger til venninnen mine – og ikke minst videosamtaler. Dette får jeg ikke til i dag uten at assistenten gjør det for meg. Jeg har fått teknologi fra NAV hjelpemiddelsentral, men det som ville gjort en stor forskjell for meg er øyepekeutstyr.

Kommunens ergoterapeut følger opp med hjelpemidler både fra det lokale hjelpemiddellageret og NAV. Assistentene vil gjerne hjelpe Silje til å bli enda mer selvstendig, men det er ressurskrevende og utfordrende å få tid å sette seg inn i det tekniske utstyret og å få det til å fungere riktig.

Jeg ønsker å bli like selvstendig som jeg var før ulykken, men det er ingen som har tid og kompetanse til opplæring av øyepekerutstyr.

Hvordan spiller CRPD inn i denne situasjonen?

Beskriv konkret hvordan kommunen kan tilrettelegge for at Silje kan bli mer selvstendig og leve slik hun gjorde før ulykken.

Hva mener du er beste løsning på lang sikt?

3 perspektiver –Hvilke påstander er i samsvar med CRPD?

Silje vil gjerne være litt aleine og få være ungdom uten at vi tjenesteytere er der hele tiden, men det er for dyrt med øyepokeutstyr og vi kjenner ikke teknologien godt nok til å kunne lære henne.

Silje har et vedtak om assistent 24/7. Da kan jo assistenten hjelpe henne med det meste av oppgaver. Vi har ikke anledning til bare låne ut og sette opp utstyr som “kan” være av interesse for henne.

Her må vi tenke mer helhetlig rundt Siljes behov, og ikke hva som er hvem sitt bord. Vi bør ha et tverrfaglig team der Silje som hovedperson er med. Vi må tenke på tvers av tjenesteområder og klargjøre hvem som har hvilket ansvar mht til teknologi og hjelpemidler. Videre må vi se på de vedtak som er gjort og revurdere disse utfra de behovene hun ønsker på kort og lang sikt. Hun er ung, og må kunne leve et sosialt liv.

Hva sier Silje om løsningen ett år etter:

CASE 2

Store bofellesskap?

CASE 2 -Store bofellesskap?

Kommunen vet om at det er mange som bor hjemme hos foreldrene sine og har bedt om å hjelp til å skaffe seg bolig. Kommunen har en ledig tomt litt utenfor sentrum, og de vurderer å bygge en større enhet der for å samle alle med tilsvarende behov under ett tak med tjenestebase. Slik vil de kunne spare inn på nattevaktutgifter.

Slik vil de kunne sørge for at det blir tilgang på flere fagpersoner og de vil kunne sette sammen team rundt hver enkelt tjenestemottaker som passer til deres behov. Kommunen ser også at de kan spare inn på nattevaktsutgifter, og kostnader til kjøp av tomt og bygging av boligen .

Jeg vil flytte hjemmefra, men jeg vil bo i mitt eget hjem

Hvordan spiller CRPD inn i denne situasjonen?

Hvordan bør kommunen strukturere boligmassen sin for å kunne gi et tilbud som er i henhold til CRPD?

Hva mener du er beste løsning på lang sikt?

3 perspektiver –Hvilke påstander er i samsvar med CRPD?

Jeg lurer på hva brukerne ønsker seg? Vil de eie eller leie bolig?

Det spiller nesten ikke noen rolle hva de ønsker seg. Jeg kjenner flere av de aktuelle, og de er på ingen måte i stand til å bo alene – han ene er 40 år og har bodd med sine foreldre hele livet. De trenger at det trygge og stabile personer rundt dem. Ën av dem kunne kanskje bodd alene, men det ville blitt ensomt for henne.

Kommunen kan på ingen måte klare å finansiere bygging av flere enkeltboliger. Det ville betydd nedskjæringer på andre områder, kassa er rett og slett tom. Vi må klare å sikre at alle er ivaretatt, uten at vi må redusere bemanning på barnevern eller legge ned fritidsklubben. Det er rimeligere å bygge en stor enhet.

Hva sier leietagerne om løsningen to år etter:

CASE 3

Selvbestemmelse

CASE 3 - Selvbestemmelse

Gunnar bor i en tilrettelagt bolig. Han har lettere psykisk utviklingshemming. Han er veldig engasjert i fotball. På kvelden ønsker han å dra på puben på hjørnet for å se fotballkampen med sitt favorittlag, som ikke vises på TV'en. Dette er ofte gøy for han, og han har et sosialt fellesskap med de andre supporterne på puben. Men han kan også bli litt hissig om laget taper, og oppfører seg ikke alltid akseptabelt ovenfor jenter. Personalet har erfart at han bør ha med seg i hvert fall en ansatt for å hindre at han skader seg selv eller andre, om han blir hissig. Imidlertid er fotballkampen etter kl 22, og det er kun én nattevakt på jobb. Nattevakten kan ikke forlate boligen på kvelden, på grunn av de andre beboerne.

De ansatte kvier seg også for å være i disse situasjonene på puben, da de ikke alltid vet hvordan de best skal kunne håndtere dem og er bekymret for at de skal eskalere. Flere ganger har det endt med at en ansatt må holde Gunnar fast, og bestemt geleide han unna.

Jeg *skal* dra for å se den kampen, jeg. Det er det morsomste jeg vet! Jeg kan jo bare gå alene, det er jo bare på hjørnet og jeg kjenner alle. Jeg bare går, jeg. Det bestemmer jeg selv.

Hvordan spiller CRPD inn i denne situasjonen?

Hva mener du er beste løsning på lang sikt?

3 perspektiver –Hvilke påstander er i samsvar med CRPD?

Altså, dette går ikke. Han kan ikke dra på aktiviteter utenfor huset på sent på kvelden. Da er vi ikke nok folk. Dessuten skal han tidlig opp i morgen, han skal jo på jobb. Kanskje vi kan vurdere å bestille et annet TV abonnement, så han kan se kampene hjemme?

Men har ikke Gunnar rett til assistanse for å gjøre delta i aktiviteter han faktisk er interessert i? Å se på fotball på puben er det han liker aller best. Hvis det ikke er mulig med dagens turnus mener jeg vi må organisere oss på en annen måte. Det er jo vi som skal tilpasse oss brukerne, ikke omvendt!

Nei, fotballen er faktisk en viktig del av det sosiale livet hans og nettverket han har. Her må vi se på Eller så får vi se om han kan få noen flere timer med støttekontakt, og planlegge bedre.

Hva sier Gunnar om løsningen som ble valgt ett år senere? Hvordan har det påvirket livet hans?

